

عامل بیماری *Gibberella fujikuroi*:

علائم بیماری :علائم بیماری غالباً با دراز و باریک شدن نشا یا بوته‌ها در مزرعه نمایان می‌گردند. گیاهچه‌های آلوده معمولاً چندین سانتی‌متر طولی‌تر از گیاهچه‌های سالم شده، به رنگ سبز روشن یا زرد در می‌آیند. این زردی از انتهای بوته شروع می‌شود. عده‌ای از گیاهچه‌ها در خزانه و تعدادی پس از انتقال به مزرعه از بین می‌روند. عده‌ای از نشاءهای آلوده ممکن است علائم فوق را نداشته باشند، حتی ممکن است کوتاه‌تر از نشاءهای سالم باشند. این تفاوت به نژاد عامل بیماری، حرارت و رطوبت محیط بستگی دارد. نشاءهای به ظاهر سالم وقتی به مزرعه منتقل می‌گردند تدریجاً به رنگ سبز روشن در آمده، سریعاً رشد کرده، باریک و دراز می‌گردند. بوته‌های آلوده در مواقع بارندگی خفیف و تابش نور خورشید به آسانی از بوته‌های سالم متمایز و قابل تشخیص می‌باشند. تعداد پنجه در بوته‌های آلوده کم و برگ‌های آن پس از دیگری از پایین به رنگ قهوه‌ای در آمده، لوله‌ای می‌شوند و می‌میرند.

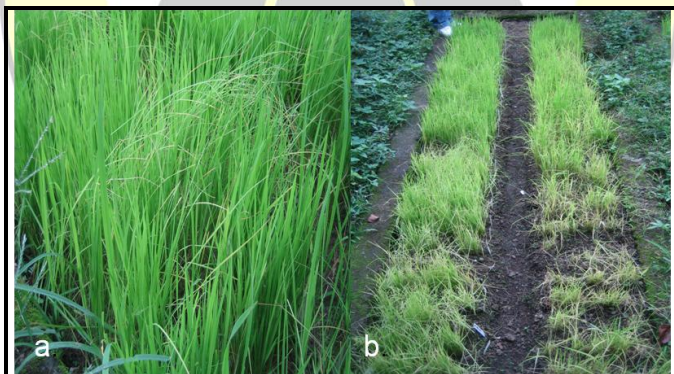

Figure 1. Bakanae infection in the field showing (a) elongation and (b) stunting of rice plants.

گاهی بوته‌های آلوده تا مرحله بلوغ بقاء خود را حفظ کرده، ولی چند خوشه کوچک و تو خالی و یا حاوی بذر چروکیده تولید می‌کنند. در مزارع با آب فراوان محل طوقه سیاه شده ولی در مزارع با آب کم علاوه بر سیاه شدگی محل طوقه قارچ به صورت قشر متراکم سفید رنگ یا ارغوانی مشاهده می‌شود که میسلیموم‌های قارچ می‌باشد و تعداد زیادی کنیدی هم روی آن تشکیل می‌گردند. غالباً از محل بند اول ساقه، ریشه‌های نابجا ایجاد می‌شوند. این ریشه‌ها ابتدا به رنگ سفید کرم بوده، ولی بعداً به رنگ قهوه ای تیره در می‌آیند در حالی که ریشه‌های بوته در خاک سفید رنگ هستند. اگر برش طولی به ساقه داده شود در قسمت گره‌ها دارای بافت اسفنجی قهوه ای رنگ بوده، از میسلیموم سفید قارچ پوشیده می‌شود.

مبارزه: شناسایی و استفاده از ارقام مقاوم و کاشت بذر سالم در کاهش بیماری موثر است. برای جلوگیری از بیماری و کاهش خسارت ضد عفونی بذر قبل از کاشت توصیه می‌شود. برای ضد عفونی بذر می‌توان از سموم ویتاواکس، ویتاواکس تیرام، بنومیل و غیره به نسبت ۱/۵-۲ در هزار استفاده نمود.